

Legenda van de cartografie over de deeleconomie

De collaboratieve economie berust op het algemene principe van een deeleconomie (in het Engels “sharing economy”) of economie van uitwisseling tussen marktspelers (ondernemingen, consumenten) in een “peer-to-peerrelatie”, van goederen (auto, huisvesting, parking, boormachine, enz.), diensten (carpooling, klussen, enz.) of kennis (computercursussen, leergemeenschappen, enz.), al dan niet met winstoogmerk (verkoop, verhuur, dienstverlening) of zonder geldtransactie (donaties, ruilhandel, vrijwilligerswerk) via een digitaal netwerkplatform.

De spelers van de deeleconomie zijn dienstverleners en consumenten die via digitale platforms met elkaar verbonden zijn. Zij interageren op verschillende gebieden:

- collaboratieve consumptie,
- collaboratieve productie,
- collaboratieve financiering, en
- collaboratieve kennis.

Deze interacties roepen verschillende vragen op:

→ Welke regelgeving moet worden toegepast?

De regelgeving moet worden aangepast aan dit nieuwe innovatieve economische model. Om de activiteiten doeltreffend te kunnen omkaderen, moeten occasionele platforms worden onderscheiden van professionele platforms afhankelijk van hun gebruiksfrequentie en de daaruit voortvloeiende inkomsten.

De FOD Economie spitst zich toe op **economische** criteria. In het kader van zijn rol als toezichthouder eist hij dat dienstverleners die regelmatige activiteiten uitoefenen, zich registreren bij de Kruispuntbank van Ondernemingen (KBO) en dat zij voldoen aan de wettelijke verplichtingen van de economische reglementering die voor elke professionele dienstverlener gelden. Bovendien moet de FOD Economie ervoor zorgen dat er geen oneerlijke mededinging ontstaat tussen spelers van de deeleconomie en die van de traditionele economie.

Op **fiscaal** vlak komen activiteiten die een inkomen genereren van minder dan 5.100 euro bruto per jaar (geïndexeerd bedrag, inkomsten 2017) in aanmerking voor het nieuwe belastingstelsel dat werd ingevoerd met de programmawet van 1 juli 2016 (belastingtarief van 10 % netto in plaats van 33 %). Alleen de door de FOD Financiën erkende platforms kunnen van deze maatregel profiteren. In november 2017 zijn al 30 platforms erkend.

“De voorwaarden scheppen voor een competitieve, duurzame en evenwichtige werking van de goederen- en dienstenmarkt in België.”

Op **sociaal** gebied moet er een werknemersstatuut ter bescherming worden uitgewerkt. Momenteel worden de meesten van hen als zelfstandigen beschouwd, terwijl sommigen aan de door de platforms opgelegde voorwaarden moeten voldoen en dus als werknemers moeten worden gezien.

Op het vlak van **volksgezondheid** moeten dienstverleners in de voedingssector, zowel particulieren als beroepsbeoefenaars, zich inschrijven bij het Federaal Agentschap voor de Veiligheid van de Voedselketen (FAVV) en een ondernemingsnummer bij de Kruispuntbank van Ondernemingen hebben.

→ Welke doelstellingen worden nagestreefd?

Die verschillen naargelang het gaat om een kapitaalintensief platform of een sociaal en solidariteitsplatform. Voor commerciële platforms primeert het economische doel op het sociale en ecologische aspect, met een vrij uitgesproken **winstperspectief**. Omgekeerd geven de meer sociale en solidaire platforms prioriteit aan een **versterking van de sociale cohesie en de bescherming van het milieu**. De grenzen tussen deze twee categorieën zijn niet altijd duidelijk.

→ Wat zijn de succesfactoren voor de platforms?

- Innovatie, die inspeelt op nieuwe behoeften en de vraag stimuleert;
- Versterking van het consumentenvertrouwen, bijvoorbeeld door beoordelingssystemen voor dienstverleners;
- Geografische reikwijdte: de toegankelijkheid van de dienst op grote schaal op het grondgebied kan de ontwikkeling van een activiteit versnellen dankzij meer potentiële klanten;
- Prijs vaak aantrekkelijker dan in de traditionele sector;
- Versterking van de sociale banden en respect voor het milieu.

→ Liggen deze nieuwe praktijken in de lijn van de duurzaamheidscriteria?

Wil de deeleconomie ten volle bijdragen aan een duurzame economie, dan moeten de daaruit voortvloeiende activiteiten positieve economische, sociale en milieueffecten opleveren. Deze impact kan worden gemeten via indicatoren voor een duurzame economie. Als een nieuwe praktijk bijvoorbeeld de uitstoot van broeikasgassen of inkomensongelijkheden kan verminderen, beantwoordt ze aan bepaalde doelstellingen van de Verenigde Naties voor duurzame ontwikkeling.